

Antar dere har lest avisen og den brosjyre jeg la fra meg på søndag, og dere skal her få noe mere å studere:

Det påståes, at konge og regjering reiste over til London for å fortsette krigen, til tross for at de før avreisen hadde gitt Overkommandoen ordre om å kapitulere, hvilket ^{ble} gjort betingelsesløst 10/6 - 1940.

I sin tale i Tromsø før avreisen sa kongen at folket måtte oppføre seg slik overfor okkupasjonsmakten at vi kunne ^{fortsette} beholde vårt selvstendige liv. - Dette er senere forandret til selvstendighetskrig. - Men det er blitt innrømmet at selvstendige liv er korrekt.

Koht har skrevet en bok: "Frå skanse til skanse". Den er på biblioteket, men er ikke til utlan. Man kan ikke uten videre la folk lese slike böker. Vil man se den må man spørre etter den, og den blir da hentet fra lukket avdeling. men man må se i den på stedet, får ikke låne den med seg. Jeg har lest boken tidligere, men var innom forleden og fikk anledning til å skrive av side 105/106 som er meget interessante. Det Koht her skriver viser hvor "krigersk" de var ved avreisen:

"Ei regjering på røming, utan styringsmakt, utan hærmakt."
 "Vi hadde jamvel teke til å tala om koss vi kvar for seg skulle liv-berge oss om vi alle vart nöydde til å freiste livet utanfor landet.
 "Dei yngre i regjeringa kunne vel alltid finne noko arbeid, og eg som var den eldste, rekna med at kanskje eg kunne koma i universitets-teneste i Amerika. Vandast ville det bli for den nest-eldste, Nygaardsvold, som no var over 60 år, - "eg er for gamal til å gå på brygga no", sa han. Det einaste var om England framleis ville godkjenne oss som regjering; da kunne vi nytte det gullet som no var med på "Glasgow" og skulle bli deponert i Bank of England. Vi våga enda ikkje tru på at ei norsk regjering utanlands kunne bli ei makt.

"For Ljungberg og meg tyktes no alt sjå svart ut." (For dem selv, altså)! "Vi spurde oss sjölv om vi kanskje aldri skulle koma att ifrå denne ferda vår. Kanskje vi berre kjem til å bli som eit slag krigsfanger i London? (hvorfor det hvis de var allierte?) sa eg til de andre før vi skildes."

Studer dette nöye. Har noen hört noe om at gullet er kommet tilbake? Jeg har hört at det ikke er det.

Det er blitt påstått at tyskerne og N.S. ville avsette kongen. Dette er ikke sant. Det var Stortingets presidentskap som 11/9 - 1940 sendte forslag herom til de tyske myndigheter. Forslaget var på forhånd sikret kvalifisert flertall i tinget, og det var undertegnet av Ivar Lykke, Magnus Nilssen, Gabriel Moseid, P. Thorvik, Andr. Moan og Neri Valen. Av forslaget anføres punktene 3 og 4:

3. Da Kongen er utenfor landet grenser, er han ute av stand til å utöve sine forfatningsrettslige funksjoner.

I erkjennelse av denne situasjon og med hjemmel i den konstitusjonelle nödrett beslutter Stortinget: (Altså Stortinget.)

Kong Haakon VII trer for seg og sitt Hus tilbake som Norges Konge inntil Kongehusets stilling er endelig avgjort ved fredsslutningen. Kongehusets forfatningsmessige rettigheter og plikter settes ut av kraft. (Var ikke dette landsforræderi av høyeste grad, hvis kongen

var reist til England for å slåss videre?)

4. Norges konstitusjonelle statsform som kongerike skal bli stående også i framtiden.

Det er altså hverken N.S. eller tyskerne som avsatte kongen. Han fjernet seg selv fra landet etter å ha vært med på å føre krigen Norge inn i krigen "på rette side". Som en naturlig konsekvens av utviklingen ble han derpå avsatt av Stortinget selv. Man ventet på englenderne 9. april. Derfor kunne flere tyske båter passere flere steder bare ved å rope: We are friends, på engelsk.

Tale holdt av h.r.advokat Hans H. Schjøth som forsvarer for lagfører Gustav Janson Grønerløkken, Oslo den 28/8 - 1947 i Oslo Byrett. - Aktor var Ole A. Bache, dommer Moltke Spilleth. Nedskrevet på stedet av Elvin Westheim, Øvre Smedstadvei 27b, Smedstad:

Ærede dommer.

Da dommen nu er faldt, og vi således er ferdige med saken mot Janson, tar jeg meg den frihet å si den ærede rett noen ord, hvilket jeg nu kan gjøre da det ingen innvirkning har på Jansons dom.

Det er helt feilaktig og meningsløst av Dem herr dommer, og ridisk uforsvarlig at dommerne og rettene daglig på grunn av en parole fra høyere hold søker pådyttet hvert medlem av Nasjonal Samling at vi var i krig, og at han forstod dette eller burde ha visst det, og at han bistod fienden med råd og dåd.

Gjennom den offentlige granskningskommisjon som nu har utgitt sine betenknings trykt og således offentlig tilgjengelig for alle, er det fastslått at på regjeringssmøte i Tromsø den 8. juni 1940 ga regjeringen og kongen, - da de måtte rømme landet, - all myndighet og makt til generalissimus Ruge.

Det er senere fastslått at generalissimus Ruge hærens overkommando kapitulerte betingelsesløst og enda ga tyskerne store innrømmelser.

At rettene og dommerne ikke vet den ting, men fortsatt forsøker å presse de tiltalte til å "burde ha visst" eller "visst" det motsatte av det som granskningskommisjonen har fastslått, - det er meningsløst.

De kan ikke gå hjem og sette Dem i en god stol med ren samvittighet etter dette.

De, herr dommer skal svare for Dem selv i stille stunder. De skal svare for Dem selv likeoverfor Deres samvittighet. De skal svare overfor andre mennesker, De skal svare for de øvrige innen juriststanden og De skal tilslutt svare for Dem selv overfor Gud.

Jeg vil derfor, så innstendig jeg kan, si Dem noen alvorord herr dommer før vi skilles i denne sak. For framtiden betenk Dem, - betenk Dem !

Si meg, lever vi i Norge, i Russland, eller svarteste Afrika ?

Quisling søkte å redde stumpene i april-dagene, uansett hva man påstår, at han fikk tyskerne inn i landet. Det var andre som klarte det. - Etter en ukes tid trakk han seg, og vi fikk Administrasjonsrådet. Dette gjorde avtale med tyskerne mens krigen og kampene ennå pågikk. Etter kapitulasjonen i juni avtalte Adm. med tyskerne, at norske krigsdeltagere skulle ha førsterett til å arbeide for dem. - Fy, for et ladsforræderi! D.v.s. hvis krigen fortsatte i London.

9/7-65 Reisli